

Светоархангелска лавра била је, после смрти цара Душана, позорје три значајна историјска догађаја. Према црквеном предању које је забележио Патријарх Пајсије Јањевац, у свом "Житију Светог цара Уроша Петог" (нејаког сина цара Душана Силног), у 17. веку, овде је одржан **1356. велики државни сабор**, на коме је требало да буде одлучена судбина Српског царства после уморства последњег Немањића и на коме је дошло до кобне деобе царевине, од стране краља Вукашина.

Други знаменити догађај је **државни сабор на коме је кнез Лазар увенчан за српског самодршца**, што је забележено, као општепознати податак, код архимандрита Саве Дечанца, у 19. веку.

Најзад, управо је у Светоархангелској Душановој задужбини, **1375. године**, крај његовог гроба, на свечаном саборном богослужењу свештеног изасланства Цариграда, састављеном од Светогораца и двојице свештеномонаха, извршено **свечано измирење Српске и Цариградске цркве**, заслугама светогорских посредника, предвођених Старцем Исаијом, по акту цариградског патријарха Филотеја. Тиме је поново васпостављена заједница свештенослужитеља и однос узајамног причешћивања на нивоу епископског и свештеничког чина (који су, одлуком цариградског патријарха Калиста Првог, 1350/51. били привремено обустављени). Овим је и званично и коначно признато патријарашко достојанство првиепископа Српске цркве.

Манастир се пре Косовске битке помиње 1373. године, када су дубровачки колонисти из Призрена бежали из страха од великаша Николе Алтомановића у Светоархангелску светињу.